

उच्च पहाड कृषि व्यवसाय तथा जीविकोपार्जन सुधार आयोजनाको प्रकाशन

हिमाली कृषि सन्देश

चौमासिक

वर्ष - ३ अङ्क - ३ पूर्णाङ्क - ९ चैत्र, २०७२ - असार, २०७३

कृषि व्यवसाय विकासद्वारा उत्पादन वृद्धि ! नाफा, रोजगारी र हिमाली भेगमा समृद्धि !!

कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन मेला-२०७३ सम्पन्न

हिमाली कृषि वस्तुहरूको प्रवर्द्धन गर्नको लागि आयोजना संचालन भएका जिल्लाहरूमा आयोजना संचालन भएको वर्ष देखि नै जिल्ला तथा क्षेत्रियस्तरीय कृषि व्यापार मेला संचालन गर्दै आएको छ । यस्ता मेलामा सहभागिता जनाउन आयोजनाले व्यवसायीहरूलाई उत्प्रेरणा दिँदै आएको छ । हिमाली उप-आयोजनाहरूबाट आम्दानी आउन थाले देखि नै राष्ट्रिय स्तरको कृषि व्यापार मेला संचालन गर्नुपर्छ भन्ने सोचाई अनुरूप, “कृषि व्यवसाय विकास द्वारा उत्पादन वृद्धि ! नाफा, रोजगारी र हिमाली भेगमा समृद्धि !!” भन्ने नाराका साथ प्रथम हिमाली कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन मेला-२०७३ सम्पन्न भएको छ ।

२०० भन्दा बढी उप-आयोजनाहरूले आम्दानी दिन सुरु गरिसकेको अवस्थामा हिमाली उप-आयोजनाहरूबाट उत्पादित कृषि उपजहरूको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा बजार प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई महशुस गरी यस आयोजनाले कार्यन्वयन साभेदार संस्था नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघ, कृषि उद्यम केन्द्रसंगको सहकार्यमा मिति २०७३ साल जेष्ठ ७ देखि ९ गते सम्म हिमाली उप-आयोजनाका कृषि उपजहरूको प्रदर्शनी तथा प्रवर्द्धन मेलाको आयोजना गरेको थियो । माननीय पशुपन्थी विकास मन्त्री श्री शान्ता मानवी ज्यूको बाह्रलीबाट समुद्घाटन भएको उक्त मेलामा संखुवासभा, सोलुखुम्बु, दोलखा, रसुवा, मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग, डोल्पा, जुम्ला, मुगु र हुम्ला जिल्लाका गरी करिब ७२ वटा स्टलहरू रहेका थिए । तीन दिनसम्म चलेको उक्त प्रदर्शनी मेलामा याक चीज, छुपी, राडी पाखी, फेरुवा तरकारी वीड, केशर, तोरा जूस, रसुवा कालो मसुरो, जुम्ली मार्सि चामल, हिमाली चिया, सिलाजित, कर्णालिको सिमी, स्याउ, स्याउको चाना तथा जुस, ओखर चिराईतो, अलैंची, चौरीको पुच्छर, आदि मुख्य आकर्षण बनेका थिए । हिमाली उत्पादनहरूको पूर्ण रूपमा बिक्री, हिमाली बस्तुहरूको उपयोग सम्वन्धि जनचेतनामा वृद्धि, हिमाली व्यवसायी तथा व्यापारीहरू बीच दिर्घकालीन व्यापारिक सम्भौता आदि यस मेलाका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू हुन् ।

मेलाको समापन संगै सम्लग्न उप-आयोजना, सरोकारवाला र व्यवसायीहरू बिचको अन्तरक्रिया कार्यक्रमले हिमाली आयोजना र यसबाट अनुदान प्राप्त व्यवसायीहरूको मनोबल अरु उच्च बनेको छ । आफ्ना उत्पादनलाई अरु गुणस्तरीय बनाई राजधानीमा खपत गर्ने साथै

अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमै प्रतिष्पर्धा गर्ने गरी मनोबल वृद्धि भएको धारणा व्यवसायीहरूले व्यक्त गरेका थिए । त्यसका साथै व्यवसायीहरूले कम व्याजदरमा ऋण पाउनु पर्ने, करको दायरा खुकुलो पारिनु पर्ने र उत्पादन अरु बढाउन आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ एवं हिमाली क्षेत्रबाट राजधानी सम्म ल्याउन ढुवानीमा अनावश्यक दुख र झन्झट नहुने वातावरणको व्यवस्था गरिदिन सरकार संग आग्रह गरेका थिए । सरकारको तर्फबाट सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता माननीय पशुपन्थी विकास मन्त्री, श्री शान्ता मानवी ज्यू, माननीय पशुपन्थी विकास राज्य मन्त्री, नरदेवी पुन एवं डा. कृष्णचन्द्र पौडेल, (सचिव, पशुपन्थी विकास मन्त्रालय) ले व्यक्त गर्नु भएको थियो ।

यस मेलाका कारण हिमाली क्षेत्रमा व्यवसायिक वातावरण सिर्जना भई सो क्षेत्रका व्यवसायीहरू थप लगानी गर्न उत्साही भएका छन् । मेलामा उपभोक्ताहरूको धारणा बुझ्दा हिमाली क्षेत्रमा उत्पादित गुणस्तरीय, पोषणयुक्त, स्थानीय उत्पादन उपभोग गर्न पाउनु राजधानीबासीकालागि खुसीको कुरा भएकोले काठमाडौँमा एउटा हिमाली कर्नर हुनुपर्ने र नियमित रूपमा हिमाली क्षेत्रका वस्तुहरू उपभोग गर्न पाउनु पर्ने उपभोक्ताहरूको माग बमोजिम सबै क्षेत्रका व्यवसायिहरू संलग्न भई काठमाडौँमा हिमाली कर्नर स्थापना गर्न लागिपरेका छन् ।

सोलुखुम्बुमा ADB Mission सम्पन्न

मिति २०७३ साल बैशाख ९ गते देखि १५ गते सम्म सोलुखुम्बु जिल्लामा भएको ADB Mission मा ADB को तर्फबाट Mission टखोलीमा Senior Program Officer श्री अरुण राणा र कार्यक्रम विश्लेषक, श्री राजन आचार्य हुनुहुन्थ्यो भने आयोजनाको तर्फबाट आयोजना निर्देशक, डा. विमल कुमार निर्मल, राष्ट्रिय टोली प्रमुख, श्री दलराम प्रधान, अनुगमन तथा मूल्यांकन विज्ञ, श्री पद्म वहादुर शाक्य, प.चि. श्री गोपीकृष्ण सेढाई, जि.कृ.व्य. विज्ञ श्री संजीव महर्जन, District Monitoring Coordinator (DMC) श्री दावा तेन्जी लामा, District Agribusiness Monitor

वांकी पेज २ मा

सल्लाहकार

डा. विमल कुमार निर्मल
आयोजना निर्देशक

दलराम प्रधान
राष्ट्रिय टोली प्रमुख

राममणी पौडेल
टोली नेता AEC/हिमाली

सम्पादक मण्डल

पद्म बहादुर शाक्य
अनुगमन तथा मूल्यांकन विज्ञ

कमल पौडेल
सूचना तथा सञ्चार अधिकृत

सुक बहादुर नेपाली
पशु चिकित्सक

सहयोगी

राजेश चौधरी
कम्प्युटर अपरेटर

प्रकाशकीय/सम्पादकीय

कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा जीविकोपार्जनमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले संचालित हिमाली आयोजना लगभग अन्तिम वर्षमा प्रवेश गरी सकेको छ । यस आयोजनाले लगानी गरेको अनुदानको प्रतिफल प्राप्त हुने समय आउने लागेको छ । कृषक, व्यवसायीकै लगानीबाट कार्य सम्पन्न भए पश्चात रकम भुक्तानी दिने व्यवस्था कायम नै रहको छ, यस अर्थमा आगामी दिनहरूमा अनुगमनको आधारमा भुक्तानी कामलाई अझ तिव्रता दिनु पर्ने हुन्छ । आयोजना कार्यान्वयन हालसम्म अत्यन्त सफल रहे पनि अनुदान शीर्षकमा विनियोजित बजेटको तुलनामा अनुदान माग गरी प्राप्त हुने व्यवसाय योजनाहरू बढी हुनु, आयोजनाको बाँकी अवधि कम भएको तर प्रवाह गर्न बाँकी अनुदान रकम बढी भएको तथा अनुदान सम्झौता भएका उप-आयोजनाहरू प्रस्ताव गरिए अनुरूप सम्पन्न हुन समय अपुग हुनु जस्ता चुनौतीहरू आयोजनाले सामना गर्नुपरेको छ ।

हिमाली आयोजनाको निर्देशकको रूपमा मेरो पदवहाली भए पश्चात हिमाली कृषि सन्देशको यो प्रथम अंक हुनेछ । यस अघि सरकारी सेवाबाट अवकाश हुनु भएका डा. अमर बहादुर शाह ज्यूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु, उहाँको परिश्रम एवं प्रयासले हिमाली आयोजना सफल आयोजनाको रूपमा परिचित भएको छ । हिमाली आयोजनाको सफलतालाई थप दिगो रूपमा स्थापित गर्न एवं हिमालका जम्मै जिल्लाहरूलाई यस आयोजनामा समेट्ने गरी हिमाली-२ आयोजना तर्जुमा गरी लागु गर्ने प्रयास हुनेछ, यस कार्यमा यस आयोजनासित आबद्ध सम्पूर्ण व्यवसायी ज्यूहरू, सरोकारवालाहरू लगायतको सहयोगको अपेक्षा राख्छौं । धन्यवाद ।

डा. विमल कुमार निर्मल
आयोजना निर्देशक

सोलुखुम्बुमा ADB...

(DAM) श्री तुलसा आले हुनुहुन्थ्यो साथै जि.कृ.वि.का., सोलुखुम्बुका व.कृ.वि.अ. डा. हस्त वहादुर विष्ट र उ.वा. संघ सोलुखुम्बुका सचिव श्री तार्देन शेर्पा पनि Mission मा सहभागी हुनुभएको थियो ।

Mission को क्रममा मिति २०७३।१।१० गतेको दिन जिल्ला आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय, सोलुखुम्बु स्थित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा हिमाली आयोजनासंग सम्बन्धित कार्यालयहरू जि.प.से.का., जि.कृ.वि.का., जिल्ला वन कार्यालय, जिल्ला घरेलु विकास समिति, उ.वा. संघ, सोलुखुम्बु, व्यवसायी कृषक आदि सरोकारवालाहरू संग अन्तरकृया तथा हिमाली आयोजनाको सोलुखुम्बु जिल्लामा संचालित उप-आयोजनाको वस्तुस्थिति सम्बन्धमा छलफल गरिएको थियो । जिल्लाको वस्तुस्थिति सम्बन्धमा जिल्ला आयोजना समन्वयकर्ता एवं जि.कृ.वि.का. सोलुका कार्यालय प्रमुख श्री हस्त वहादुर विष्टले प्रस्तुत गर्नु भएको थियो ।

सोही क्रममा टोलीद्वारा मिति २०७३।१।११ गते सोलुखुम्बु जिल्लामा संचालित उप-आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमन कार्य भएको थियो । जस अन्तर्गत सर्वप्रथम गार्मा-७ स्थित लमु शेर्पाले संचालन गरेको पि.टि.एल. गाई फार्म (योजना कोड ०२-०४३) ले संचालन गरेको गाईपालन व्यवसायको अनुगमन गर्‍यो । क्रमश दुधकुण्ड न.पा.-८ स्थित सि.वि.एल. बाखा फार्म (योजना कोड ०२-०४६) ले संचालन गरेको बाख्रापालन व्यवसाय, बेनी गा.वि.स वडा नं. ५ स्थित वाङ्चु शेर्पाले संचालन गरेको फुडमोचे नेपाली कागज उद्योग (योजना कोड ०२-०४२) ले संचालन गरेको

नेपाली हाते कागज उद्योग, दूधकुण्ड न.पा.-२ स्थित नाजिड महिला पुरुष तरकारी खेती व्यवसाय (योजना कोड ०२-०५१), नाजिड महिला पुरुष तरकारी खेती व्यवसायको अनुगमन गरि बेनी-६ स्थित नेपाल माउन्टेन हर्ब्स प्रा.लि. (०२-०४५) ले संचालन गरेको किवी खेती, सोही गा.वि.स. स्थित भाइराज नेवारले संचालन गरेको रेन्वोट्राउट माछापालन व्यवसाय, सल्लेरी-२ स्थित फिन्जो लामाले संचालन गरेको दूधकुण्ड गाई फार्म (योजना कोड ०२-०४७) गाईपालन व्यवसाय र दूधकुण्ड न.पा.-४ स्थित निमा गेल्वु लामाले संचालन गरेको एभरेस्ट चिराइतो फार्म (योजना कोड ०२-०४४) को अनुगमन कार्य सम्पन्न गरेको थियो ।

व्यवसाय योजना मूल्यांकन स्थिति

२०७३ साल असार मसान्तसम्मको आयोजनामा प्राप्त व्यवसाय योजनाको संख्या तथा व्यवसाय योजना मूल्यांकन तथा अनुदान सम्झौताको अवस्था यस प्रकार रहेको छ :

जिल्ला	प्राप्त व्यवसाय योजना	मूल्यांकन भएको	मूल्यांकन हुन बाँकी	सम्मौता प्रक्रियामा	निर्णय प्रक्रियामा	अस्वीकृत	अनुदान सम्झौता सम्पन्न
संखुवासभा (०१)	१५२	७०	८२	१	३	१८	४८
सोलुखुम्बु (०२)	२०५	८१	१२४	२	५	२८	४६
दोलखा (०३)	३९७	२३०	१६७	२३	१०	६२	१३५
रसुवा (०४)	३०२	११९	१८३	१	०	४८	७०
मनाङ (०५)	११५	६७	४८	०	०	४१	२६
मुस्ताङ (०६)	१००	६६	३४	०	०	२८	३८
डोल्पा (०७)	२६०	१४८	११२	०	०	७५	७३
जुम्ला (०८)	२५३	१३९	११४	४	२	६९	६४
मुगु (०९)	२९६	८८	२०८	०	२	४१	४५
हुम्ला (१०)	३३६	१३०	२०६	०	२	६०	६८
क्षेत्रिय	२६	२६	०	०	२	२२	२
जम्मा :	२४४२	११६४	१२७८	३१	२६	४९२	६१५

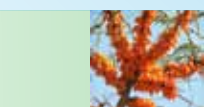
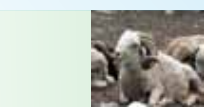

अनुदान सम्झौता भएका उप-आयोजना विवरण (गताङ्कगत क्रमसः)

असार २०७३ सम्म अनुदान सम्झौता भएका थप व्यवसाय योजनाहरूको विवरण यस प्रकार छ :

क्र.स.	जिल्ला	आयोजना कोड	व्यवसाय योजना/ उद्देश्य	प्रस्तावक व्यक्ति/संस्था र सम्पर्क	सम्मौता मिति	व्यवसायको लगानी (रु.)			भूक्तानी (रु.)
						कूल	अनुदान	स्वलगानी	
४१०	संखुवासभा	०१-०५०	बंगुर पालन	बाल कुमार राई, साखेवा बंगुर फार्म, दिदिङ -०२	१७/१२/२०७१	१,१६३,०५९	९३०,४४७	२३२,६१२	-
४११	संखुवासभा	०१-०५१	चिराईतो खेती	लाक्पा शेर्पा, आङनिमा जडिबुटी उत्पादन तथा खरिद विक्री केन्द्र, पाथीभरा -०७	२३/१२/२०७२	८८५,२२०	७०८,१७६	१७७,०४४	-
४१२	संखुवासभा	०१-०५२	चिराईतो खेती	रुद्र बहादुर राई, एकुवा पाथीभरा चिराईतो उत्पादन केन्द्र, पाथीभरा -०१	२३/१२/२०७२	१,३७०,७०३	१,०९६,५६२	२७४,१४०	६६,८००
४१३	संखुवासभा	०१-०६२	बाखा पालन	डम्बर कुमारी बस्नेत, गुप्तेश्वर बाखा पालन महिला समूह उद्योग, वाना -०९	२९/१२/२०७२	१,३६८,९०८	६८४,४५४	६८४,४५४	-
४१४	संखुवासभा	०१-०६१	सुन्तला खेती	रमेश राई, रन्जना व्यवसायिक सुन्तला फार्म, सित्तलपाटी -०६	३०/१२/२०७२	५,४८,०००	२७४,०००	२७४,०००	८९६,७८४
४१५	संखुवासभा	०१-०४३	बाखा पालन	मिम कुमार राई, थुम्सिङटार बाखा पालन उद्योग, वाना -०३	०८/०१/२०७३	१,०७६,१३९	५३८,०६६	५३८,०६६	-
४१६	संखुवासभा	०१-०८३	भेडा पालन	तुल बहादुर गुरुङ, दुर्गा भेडा फार्म, मत्स्यपोखरी -०४	०९/०१/२०७३	५,५३,५००	४४७,६००	१११,९००	-
४१७	संखुवासभा	०१-०५९	बंगुर पालन	दिपेन्द्र राई, लाहकुङ्ग कृषि फार्म, खाँदबारी -०१	२०/०२/२०७३	६१८,३६०	३०९,१८०	३०९,१८०	-
४१८	संखुवासभा	०१-०६०	अलैंची नर्सरी स्थापना	छेदपटके भोटे, कुसुम अलैंची नर्सरी फार्म, हटिया -०४	१४/०३/२०७३	६६७,१७९	५३३,७३३	१३३,४४६	-
४१९	संखुवासभा	०१-०४२	अगरबत्ती धुप उत्पादन	धनमाया श्रेष्ठ, सुनाखरी अगरबत्ती उद्योग, आँखीपुई -०६	२७/०३/२०७३	२,०७०,४१८	१,०३५,२०९	१,०३५,२०९	१,३८६,४८५
४२०	सोलुखुम्बु	०२-०८७	बाखा पालन	डम्बर राई, जलेश्वरी बाखा पालन फार्म, वाकु - ०१	२८/१२/२०७२	९४६,७६४	४७३,३८२	४७३,३८२	-
४२१	सोलुखुम्बु	०२-०७८	चिराईतो उत्पादन	थुतोप दोर्जे शेर्पा, दिमेल जडिबुटी उत्पादन फार्म, टाप्टीङ - ०९	०६/०१/२०७३	५,५३,७५०	४७१,०००	१०२,७५०	-
४२२	सोलुखुम्बु	०२-०९१	अदुवा खेती	सुरेन्द्र कुमार राई, चाचालुङ अदुवा उत्पादन केन्द्र, गुदेल - ०७	०६/०१/२०७३	४५०,०००	३६०,०००	९०,०००	-
४२३	सोलुखुम्बु	०२-१०२	चिराईतो उत्पादन	राज कुमार गुरुङ, राज जडिबुटी उत्पादन उद्योग, केरुङ - ०८	०६/०१/२०७३	३९२,०००	३९३,६००	७८,४००	-
४२४	सोलुखुम्बु	०२-११६	किवी उत्पादन	कान्छी लामा, सि.जी. कृषि फार्म, दुधकुण्ड -०१	०६/०१/२०७३	१,०६६,०६४	८५२,८५२	२१३,२१३	-
४२५	सोलुखुम्बु	०२-११७	किवी उत्पादन	दोमे लामा शेर्पा, डि.एल. कृषि फार्म, दुधकुण्ड -०१	०६/०१/२०७३	१,०६२,०६४	८५२,६५२	२१०,४१३	-
४२६	सोलुखुम्बु	०२-०५२	तरकारी खेती	विष्णु कुमार राई, शेरो बेमौषमी तरकारी उत्पादन केन्द्र, केरुङ - ०८	०७/०१/२०७३	६५३,५००	३६६,७५०	३६६,७५०	-
४२७	सोलुखुम्बु	०२-०५५	चिराईतो उत्पादन	छिरिङ लाक्पा शेर्पा, खोरिया चिराईतो जडिबुटी उत्पादन केन्द्र, दुधकुण्ड -०६	०७/०१/२०७३	४४८,५००	३५८,८००	८९,७००	-
४२८	सोलुखुम्बु	०२-०७७	चौरी पालन	जाङमु शेर्पा, हिमाल चुली चौरी पालन फार्म, दुधकुण्ड -०३	०७/०१/२०७३	१,०११,८००	८०९,४४०	२०२,३६०	८०९,४४०
४२९	सोलुखुम्बु	०२-०७९	चिराईतो उत्पादन	गंगा देवी निरौला, तुलगांगा चिराईतो उद्योग, पंचन - ०४	०७/०१/२०७३	७८५,०४४	६२८,०३४	१५७,०१०	-
४३०	सोलुखुम्बु	०२-०८१	किवी उत्पादन	छिला चतुर राई, सिलिचो कृषि फार्म, छेस्काम - ०२	०७/०१/२०७३	१,०६०,०६४	८४८,०५२	२१२,०१३	-
४३१	सोलुखुम्बु	०२-०८३	तरकारी खेती	निरु राना मगर, सोलुखुम्बु कृषि फार्म, दुधकुण्ड -०८	०७/०१/२०७३	९१६,१००	७३२,८८०	१८३,२२०	-
४३२	सोलुखुम्बु	०२-०८४	किवी उत्पादन	सर्की शेर्पा, माउन्ट एभरेष्ट कृषि फार्म, दुधकुण्ड -०६	०७/०१/२०७३	१,०५३,३१४	८४२,६५२	२१०,६६३	-
४३३	सोलुखुम्बु	०२-०८५	बाखा पालन	प्रमु बस्नेत, नागराज बाखा पालन फार्म, भकाञ्जे - ०९	०७/०१/२०७३	१,३२८,१६५	१,०६२,९३२	२६५,६३३	-
४३४	सोलुखुम्बु	०२-०८६	बाखा पालन	आङ डवाङ शेर्पा, लामजुरा पशु फार्म, भकाञ्जे - ०४	०७/०१/२०७३	१,२२५,६६५	९८०,५३२	२४५,१३३	-
४३५	सोलुखुम्बु	०२-१०३	चिराईतो उत्पादन	डिमा ओङडा लामा, लामा जडिबुटी फार्म, दुधकुण्ड -०३	०७/०१/२०७३	४२५,२५०	३४०,२००	८५,०५०	-
४३६	सोलुखुम्बु	०२-१०४	तरकारी खेती	सागर किराती, अनुपम कृषि फार्म, दुधकुण्ड -०६	०७/०१/२०७३	६४४,४००	५१५,५२०	१२८,८८०	-
४३७	सोलुखुम्बु	०२-११८	चौरी पालन	फुर्बा शेर्पा, हिमाली चौरी पालन फार्म, दुधकुण्ड -०६	०७/०१/२०७३	१,०१३,६००	८०१,०४०	२१२,५६०	७७२,८००
४३८	सोलुखुम्बु	०२-१२०	सतुवा खेती	सोनाम शेर्पा, एस.एस. जडिबुटी फार्म, दुधकुण्ड -०२	१६/०१/२०७३	७८३,३६५	६२६,६९२	१५६,६७३	-
४३९	सोलुखुम्बु	०२-१०३	चिराईतो खेती	पेम्बा छोङ्डी शेर्पा, डोक्पा चिराईतो फार्म, जुमिङ - ०१	१२/०२/२०७३	३९१,५००	३९३,२००	७८,३००	-
४४०	दोलखा	०३-२१८	किवी उत्पादन	भेष बहादुर खड्का, वैदुङ अर्गानिक कृषि फार्म, जिरी -०६	२३/१२/२०७२	१,३६१,९४६	१,०८९,५५७	२७२,३८९	-
४४१	दोलखा	०३-२२४	बंगुर पालन	लाक्पा शेर्पा, शेर्पा शेर्पा बंगुर फार्म, श्यामा -०८	२८/१२/२०७२	६६०,४३२	५२५,९३३	१३४,५००	-
४४२	दोलखा	०३-२२६	बंगुर पालन	हर्क बहादुर श्रेष्ठ, हिमाली बंगुर फार्म, लाकुरीडाँडा -०७	२९/१२/२०७२	१,५३३,०८७	१,२२०,७५३	३१२,३३४	-
४४३	दोलखा	०३-२३३	बाखा पालन	टिका बहादुर खड्का, कालिञ्चोक बाखा फार्म, फस्कु -०९	२९/१२/२०७२	१,३३२,०१५	१,०६५,६९२	२६६,४०३	-
४४४	दोलखा	०३-१८७	चौरी उत्पादन	पासाङ शेर्पा, शेर्पालिङ काङ फार्म, विगु -०६	३०/१२/२०७२	१,२०९,२२७	९६७,३८५	२४१,८४२	-
४४५	दोलखा	०३-२१६	सन्तोष खुलाल, भीमेश्वर कृषि फार्म, भीमेश्वर -०२	३०/१२/२०७२	३०/१२/२०७२	६८७,३६९	८८७,३६९	२४१,८४२	-
४४६	दोलखा	०३-२४०	बंगुर पालन	रेशम राजस्वराज रिमाल, डाफन नेपाल प्रा. लि., भीमेश्वर -१३	०५/०१/२०७३	६,१०५,९७९	४,६४१,८०४	१,४६४,१७५	-
४४७	दोलखा	०३-२५६	बाखा पालन	राम प्रसाद शिवाकोटी, एकिकृत समर्पण कृषि तथा पशु उत्पादन फार्म, पवटी -०५	०६/०१/२०७३	१,६९५,५२८	१,३५६,४३२	३३९,१०६	-
४४८	दोलखा	०३-२१७	बाखा पालन	सुन्दर बहादुर थापा, फुलबारी बाखा पालन फार्म, भीमेश्वर -१०	०९/०१/२०७३	१,३६२,०९५	१,०८९,६७६	२७२,४१९	-
४४९	दोलखा	०३-१६१	गाई पालन	निम छिरिङ तमाङ, जुनतारा गाई फार्म, कालिञ्चोक -०८	१५/०१/२०७३	१,४२१,५१२	१,१३७,२१०	२८४,३०२	-

वांकी अर्को अंकमा...

पृष्ठपोषण गोष्ठी सम्पन्न

आयोजनासँग सम्बद्ध जिल्ला स्तरका सरोकारवाला र व्यवसायीहरूसँग प्रत्यक्ष सम्पर्क गर्ने र आयोजना कार्यान्वयनमा देखा परेका चुनौती र अप्ठेराहरू पहिचान गरी सुधार गर्ने माध्यमको रूपमा आयोजनाले बार्षिकरूपमा प्रत्येक जिल्लामा कम्तीमा पनि एक पटक यस्ता गोष्ठीहरू आयोजना गर्ने गरेको छ ।

सोलुखुम्बु

सोलुखुम्बु जिल्लामा आयोजना समिक्षा तथा पृष्ठपोषण गोष्ठी मिति २०७३।०१।१३ गते सोलुखुम्बु जिल्लाका माननीय सभासद श्री बल बहादुर के.सी. ज्यूको प्रमुख आतिथ्यता र जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुका प्र.जि.अ. श्री कृष्ण प्रसाद शर्मा ज्यूको अध्यक्षतामा शुरू भएको थियो । उक्त गोष्ठी जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सोलुखुम्बुको सभाकक्षमा संचालन गरिएको थियो भने कार्यक्रम संचालन हिमाली आयोजना, सोलुखुम्बुका जिल्ला कृषि व्यवसाय विज्ञ श्री दावा तेन्जी लामाले गर्नु भएको थियो ।

गोष्ठीमा विशेष अतिथिको रूपमा आयोजनाका निर्देशक एवं पशु सेवा विभागका उप-महानिर्देशक डा. विमल कुमार निर्मल ज्यू रहनु भएको थियो । अतिथिहरूमा हिमाली आयोजनाका राष्ट्रिय टोली प्रमुख श्री दलराम प्रधान, अनुगमन तथा मूल्यांकन विज्ञ श्री पद्म वहादुर शाक्य, उद्योग वाणिज्य संघ, सोलुखुम्बुका सचिव श्री तार्देन शेर्पा तथा अन्य अतिथिहरूमा सोलुखुम्बु जिल्लाका विभिन्न राजनितिक दलका प्रतिनिधिहरू उपस्थित हुनु भएको थियो । कुल ७४ जनाको उपस्थिति रहेको उक्त गोष्ठीमा कार्यान्वयनमा आएका उप-आयोजनाहरूका व्यवसायी, जिल्लास्थित सरोकारवालाहरू, राजनैतिक दलका प्रमुखा तथा प्रतिनिधिहरू र विभिन्न कार्यालयका अधिकृतहरूको सहभागिता रहेको थियो । गोष्ठीको उद्घाटन गोष्ठीका अध्यक्ष एवं प्र.जि.अ. श्री कृष्ण प्रसाद शर्माज्यूले गर्नु भएको थियो ।

कार्यक्रममा जिल्ला आयोजना समन्वयकर्ता एवं जि.कृ.वि.का. सोलुखुम्बुका प्रमुख ब.कृ.वि.अ. श्री हस्त वहादुर विष्टले हिमाली आयोजना अन्तर्गत सोलुखुम्बु जिल्लामा संचालित विभिन्न उप-आयोजनाहरूको वस्तुस्थिति भल्कने गरी प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथिको कार्य व्यवस्तताको कारण जिल्ला आयोजना समन्वयकर्ताको प्रस्तुती पश्चात माननीय सभासद श्री बल वहादुर के.सी.ले आफ्नो मन्तव्य राख्नु भएको थियो ।

प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने क्रममा हिमाली आयोजनाको केन्द्रको तर्फबाट हिमाली आयोजनाका राष्ट्रिय टोली प्रमुख श्री दलराम प्रधान ज्यूले हिमाली आयोजनाको दशैँ जिल्लाको हाल सम्मको वस्तुस्थितिको

वारेमा प्रस्तुतीकरण गर्नु भएको थियो ।

गोष्ठीमा अन्य विभिन्न राजनितिक दलका प्रतिनिधिहरूले मन्तव्य राख्नु भएको थियो भने सवैजसो को भनाईमा हिमाली आयोजनालाई निरन्तरता दिनु पर्ने धारणा रहेको थियो ।

व्यवसायी कृषकहरूको तर्फबाट दूधकुण्ड दुध उत्पादन फार्म, सल्लेरी, सोलुखुम्बुका श्री फिन्जो लामाले मन्तव्य राख्नु भएको थियो ।

मन्तव्यकै क्रममा हिमाली आयोजनाका आयोजना निर्देशक डा. विमल कुमार निर्मलले आफ्नो सोलुखुम्बु जिल्लाको पहिलो भ्रमण रहेको वताउनु हुँदै यो जिल्ला पशुपालनको लागि अतिनै सुहाउदो र सम्भावना रहेको जिल्ला आफुले पाएको वताउनु भयो भने हिमाली आयोजनाको अनुदान सहयोगमा संचालित उप-आयोजनाहरूलाई सुचारु रूपले संचालनमा ल्याईरहन जिल्लावाट नियमित अनुगमन गर्नु पर्ने भएको हुँदा अनुगमनको कार्य तालिका वनाई पेश गर्न जिल्ला आयोजना समन्वयकर्तालाई निर्देशन समेत दिनु भएको थियो ।

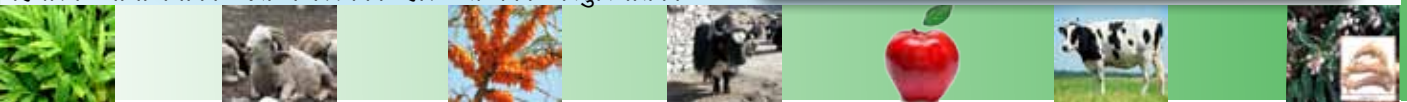
अन्तमा गोष्ठीका अध्यक्ष एवं प्रमुख जिल्ला अधिकारी ज्यूले आफ्नो मन्तव्य सहित कार्यक्रमको समापन गर्नु भएको थियो ।

रसुवा

रसुवा जिल्लामा समिक्षा तथा पृष्ठपोषण गोष्ठी मिति २०७२।०३।११ गते ५५ जना सहभागीका साथ धुन्चे स्थित होटल हिमालय लिजेण्डको सेमिनार हलमा भएको गोष्ठीको अध्यक्षता जिल्ला विकास समिति रसुवाका नि.स्था.वि.अ. श्री उर्मिला काफ्लेले गर्नु भएको थियो भने गोष्ठीको प्रमुख आतिथ्यताको ग्रहण प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री कृष्ण प्रसाद अधिकारीले गर्नुभएको थियो । हिमाली आयोजनाका प.चि. श्री गोपीकृष्ण सेढाईले गोष्ठी संचालन गर्नु भएको थियो जसमा सहभागीहरूलाई स्वागत गर्ने कार्य जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, रसुवाका प.चि. डा. लुना गंगोलले गर्नु भएको थियो । गोष्ठीमा सहयोगीको रूपमा हिमाली आयोजना, रसुवाका का.स. श्रीमती मिडमारमो घले रहनु भएको थियो ।

हिमाली आयोजना अन्तर्गत रसुवा जिल्लामा संचालित विभिन्न उप-आयोजनाहरूको वस्तुस्थितिको विषयमा जिल्ला आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, रसुवाका कार्यालय प्रमुख डा. डिल्लीराम सेढाईले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नु भएको थियो भने समग्र हिमाली आयोजनाको वस्तुस्थितिको विषयमा हिमाली आयोजनाका राष्ट्रिय टोली नेता श्री दलराम प्रधानले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नु भएको थियो ।

गोष्ठीमा प्रस्तुत प्रतिवेदन माथी जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रसुवाका कार्यालय प्रमुख श्री रमेश हुमागाई र योजना अधिकृत श्री मदन रेग्मीले टिप्पणी गर्नु भएको थियो । सहभागीहरूको तर्फबाट व्यवसायी श्री मिडमार तामाडले आफ्नो मन्तव्य दिनु भएको थियो । अन्तमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रसुवाका का.प्र. श्री रमेश हुमागाईले सहभागीहरूलाई धन्यवाद दिनु भयो भने गोष्ठीका अध्यक्ष श्री उर्मिला काफ्लेले आफ्नो मन्तव्य सहित गोष्ठीको समापन गर्नु भएको थियो ।

तालीम

स्वच्छ दुध उत्पादन तथा दुग्ध पदार्थ विविधीकरण तालीम

आयोजनाको कार्यक्षेत्रका उच्च पहाडी जिल्लाका दुग्ध व्यवसायी र सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयका प्राविधिकलाई लक्षित गरिएको दुग्ध सम्बन्धिको तालीम स्वच्छ दुग्ध उत्पादन तथा दुग्ध पदार्थ विविधीकरण बिषयमा आयोजनाले पशु विकास फार्म पोखराको प्राविधिक सहयोगमा मिति २०७३ जेठ १२ देखि १७ (६ कार्य दिन) सम्म पशु विकास फार्म पोखराको तालीम हलमा सम्पन्न गरेको छ । उक्त तालीममा ६ जिल्ला (मुस्ताङ, हुम्ला, जुम्ला, मुगु, संखुवासभा र सोलुखुम्बु) बाट जम्मा १६ जना (५ जना प्रा.स/ना.प्रा.स स्तरका प्राविधिक र बाँकी ११ जना दुग्ध व्यावसायी) सहभागी भएका थिए ।

हिमाली आयोजनाका प्राविधिक सहायक श्री गणेश बहादुर थापाको संयोजक भूमिका रहेको सो तालीममा प्राविधिक सहयोगी संस्थाबाट पशु विकास अधिकृत श्री सोम बहादुर गुरुङ्गले प्राविधिक संयोजकको भूमिका निर्वाह गर्नुभएको थियो । दुग्ध व्यवसायी तथा प्राविधिकहरूमा व्यवसायीक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने मुख्य उद्देश्य रहेको यो तालीममा स्वच्छ दुग्ध उत्पादन तथा दुग्ध पदार्थ विविधीकरणका बिभिन्न आयामहरूसंग सहभागीको प्रत्यक्ष पहुँच पुऱ्याउने, मानिस स्वस्थमा स्वच्छ दुग्धको आवश्यकता, दुग्ध जन्य पदार्थको उत्पादन तथा बजारीकरणबारे व्यवसायी/प्राविधिकहरूमा व्यवहारिक सिप विकास गर्ने जस्ता बिभिन्न उद्देश्य राखिएको यस तालीममा सोही उद्देश्यका आधारमा पशु विकास फार्म पोखराबाट तयार गरीएको पाठ्यक्रमका आधारमा तालीम संचालन गरिएको थियो । ६ दिने तालीममा जम्मा ११ जना प्रशिक्षकबाट २४ ओटा प्रशिक्षण कक्षा संचालन गरिएको थियो ।

सहभागीको तर्फबाट पुरुष १, महिला १ गरी २ जना र प्राविधिक सहयोगी संस्थाको तर्फबाट १ गरी जम्मा ३ जनाको मन्तव्य रहेको यस तालीममा आयोजनाको संक्षिप्त जानकारी गराउदै आयोजक संस्थाका पशु चिकित्सक श्री सुक बहादुर नेपालीको समापन मन्तव्यबाट तालीम समापन तथा सम्पन्न भएको थियो ।

ट्राउट माछा पालन तालीम

आयोजना कार्यक्षेत्र अन्तर्गत जिल्लाका ट्राउट माछा व्यवसायी र सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयका सहायक स्तरका प्राविधिकहरूका लागि लक्षित गरिएको ट्राउट माछा सम्बन्धिको तालीम ट्राउट माछा पालन बिषयमा गण्डकी रेन्चो ट्राउट फार्ममा मिति २०७३ असार ०४ बाट शुरू गरी असार १० गते पोखरामा सम्पन्न भएको छ । तालीममा ५ जिल्ला (मुस्ताङ, मनाङ, रसुवा, दोलखा र सोलुखुम्बु) बाट जम्मा १३ जना (३ महिला १० पुरुष)

मध्ये ४ जना प्रा.स/ना.प्रा.स स्तरका प्राविधिक र ९ जना ट्राउट व्यावसायी सहभागी भएका थिए । हिमाली आयोजनाका प्राविधिक सहायक श्री गणेश बहादुर थापाको संयोजक तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय बालाजुका पूर्व निर्देशक श्री रमानन्द मिश्रको प्रशिक्षण संयोजकको भूमिका रहेको सो तालीमको मुख्य उद्देश्य ट्राउट माछा व्यवसायी तथा प्राविधिकहरूमा व्यवसायीक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने रहेको थियो ।

माछा तथा ट्राउट माछा पालन प्रविधिमा आधारित ६ दिने तालीममा १२ वटा सैदान्तिक, १० वटा प्रयोगात्मक र २ वटा अनौपचारिक गरी जम्मा २४ वटा प्रशिक्षण कक्षा संचालन भएको थियो । तालीमका सहभागीहरूलाई निम्न विषयहरूमा कक्षाहरू संचालन गरिएको थियो । विषयहरू: मत्स्य पालनको चिनारी तथा रेन्चो ट्राउट माछा पालन, रेन्चो ट्राउट माछाका शारीरिक बनौट एवं विशेषता, रेन्चो ट्राउट माछाका बाहिरी तथा भित्री अंगको पहिचान, रेशवे निर्माण एवं डिजाईन, ट्राउट माछाका लागि उपयुक्त स्थान तथा सम्भाव्यता, ट्राउट माछाका लागि पानीको आवश्यकता निर्धारण, रेन्चो ट्राउट माछा पालन प्रविधि, ट्राउट माछाका लागि आवश्यक दाना व्यवस्थापन र दाना बनाउने तरीका, रेन्चो ट्राउट माछाको प्रजनन व्यवस्थापन तथा प्रजनन प्रविधि ह्याचरी व्यवस्थापन तथा ह्याचरीका लागि आवश्यक सामग्री, भुराको नर्सरी व्यवस्थापन, मत्स्य स्वास्थ्य व्यवस्थापन, ट्राउट माछामा लाग्ने रोग, परजीवि तथा रोकथामका उपायहरू, ट्राउट माछाका लागि पानीको गुणस्तर, पानीको गुणस्तर व्यवस्थापन, ट्राउट माछाको ढुवानी, भण्डारण तथा बजारिकरण व्यवस्थापन, रेन्चो ट्राउट माछाको उत्पादन व्यवस्थापन र रेन्चो ट्राउट माछा उत्पादनको आर्थिक विश्लेषण ।

तालीम संयोजकबाट समापन कार्यक्रममा सहभागीलाई प्रमाणपत्र बाड्ने कार्यक्रम भएको थियो । सहभागीको तर्फबाट पुरुष १, महिला १ र तालीम प्रशिक्षक संयोजक गरी ३ जनाको मन्तव्य रहेको थियो ।

अन्तमा आयोजनाका कर्मचारी तथा यस तालीमका संयोजक गणेश बहादुर थापा ज्यूबाट हिमाली आयोजनाको संक्षिप्त जानकारी र यस तालीमबाट आयोजनाले गरेको अपेक्षा सहितको मन्तव्य संगै तालीम समापन तथा सम्पन्न गरिएको थियो ।

जडिबुटी सम्बन्धि तालीम

उच्च पहाड कृषि व्यवसाय तथा जीविकोपार्जन सुधार (हिमाली) आयोजनाको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा तेस्रो चौमासिक कार्यक्रम अनुसार जडिबुटी सम्बन्धि तालीम मिति २०७३/०३/०५ देखि २०७३/०३/१० सम्म संचालन भएको थियो । सो तालीममा दोलखा, सोलुखुम्बु र संखुवासभा जिल्लाका जडिबुटी संग सम्बन्धित २१ जना सहभागी कृषकहरूको उपस्थित रहेको थियो जस मध्ये २ जना महिला र १९ जना पुरुष सहभागी थिए । हिमाली आयोजनाका प्राविधिक सहायक श्री चन्द्र प्रकाश रोकायको संयोजकत्व भूमिका रहेको सो तालीममा पशु चिकित्सक डा. मनोज कुमार शाहीले

समन्वय गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको उद्घाटन कृषि उद्यम केन्द्रका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत, श्री प्रदिप मर्हजन ज्यूले गर्नुभएको थियो भने तालीमको लागी वनस्पतिक विभागबाट प्रशिक्षकको व्यवस्था गरीएको थियो । साथै व्यवहारीक कक्षाको लागी वनस्पतिक शाखा, गोदावारी र जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र, कोटेश्वरमा व्यवस्था गरी सहभागीहरूलाई व्यवहारीक रूपमा समेत प्रशिक्षण दिईएको थियो । यस तालीमबाट सहभागी किसानले जडिबुटी खेतिलाई व्यवसायिक बनाउन थप उर्जा दिएको यस आयोजनाले विश्वास लिएको छ । कार्यक्रमको समापन आफ्नो मन्तव्य सहित कृषि उद्यम केन्द्रका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत, श्री प्रदिप मर्हजन ज्यूले गर्नुभएको थियो ।

याक/चौरीपालन सम्बन्धि तालीम

हिमाली आयोजनाको आ.व. २०७२।७३ को स्विकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार याक/चौरीपालन सम्बन्धि एक हप्ते तालीम मिति २०७३।०३।१० गते विहान १० वजे होटल हिमालयन लिजेण्ड धुन्चे रसुवाको हलमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालय रसुवाका प्रमुख डा. डिल्लीराम सेढाईको सभापतित्वमा तालीम कार्यक्रमको उद्घाटन गरिएको थियो ।

मिति २०७३।३।१७ देखि २०७३।३।१२ सम्म संचालित उक्त तालीममा रसुवा, दोलखा, सोलु, मुस्ताङ र मनाङ जिल्लाका गरि १९ जना हिमाली उप-आयोजनाका याक/चौरी व्यवसायीहरूको सहभागीता रहेको थियो जसमा दैनिक ४ कक्षाको दरले जम्मा २४ कक्षा (४ प्रयोगात्मक, १९ शैद्धान्तिक र १ कक्षा याक चीज उद्योगको अवलोकन भ्रमण) रहेको थियो । अवलोकन भ्रमणको सिलसिलामा धुन्चे-५ स्थित दूध विकास संस्थानको चीज उद्योगको अवलोकन भ्रमण गरिएको थियो ।

प्रयोगात्मक कक्षाहरूमा लेकाली क्षेत्रका चौरी चरन खर्कहरूमा लगाईने विभिन्न जातका घाँसका बीउ लगाउने तरिका तथा व्यवस्थापनका प्रकृया, नर्सरी स्थापना, विरुवा रोप्ने छर्ने पद्धतिको विषयमा प्रयोगात्मक कक्षा संचालन गरिएको थियो भने प्रयोगात्मक प्रकृया कृषि अनुसन्धान केन्द्र (चरन) धुन्चे, रसुवाको फार्म भित्रै गरिएको थियो ।

तालीमको अन्तमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालय रसुवाका कार्यालय प्रमुख डा. डिल्लीराम सेढाई र हिमाली आयोजनाका राष्ट्रिय टोली प्रमुख श्री दलराम प्रधान ज्यूहरूबाट संयुक्त रूपमा सहभागीहरूलाई प्रमाण पत्र वितरण गरि तालीमको समापन गरिएको थियो ।

संचारकर्मीद्वारा अनुगमन भ्रमण

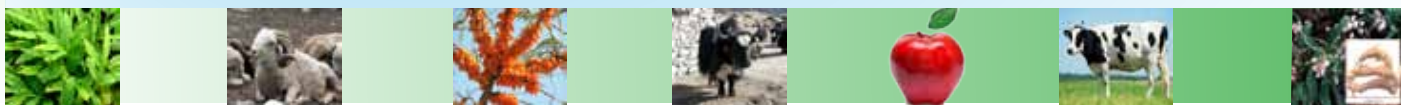
उच्च पहाड कृषि व्यवसाय तथा जीविकोपार्जन सुधार आयोजना, व्यवस्थापन कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको आ.ब. २०७२।७३ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार हिमाली आयोजनाबाट मुस्ताङ जिल्लामा संचालित विभिन्न कार्यक्रमहरूको संचारकर्मीद्वारा मिति २०७३ असार १३ र १४ गते स्थलगत अनुगमन भ्रमण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । स्थलगत भ्रमण कार्यक्रममा जिल्ला स्थित पत्रकार, नागरिक समाज, विभिन्न सरकारी तथा गैह्रसरकारी कार्यालयका प्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि एवं जिल्ला स्थित सरोकारवाला गरी जम्मा ३५ जनाको सहभागीता रहेको थियो ।

स्थलगत भ्रमण कार्यक्रम स्याङ्मा रहेको डेरी फार्मको स्थलगत भ्रमण तथा व्यवसायीहरूसंगको अन्तरक्रियाबाट शुरु भई घाँसा स्थित रेन्डो ट्राउट फार्मको अनुगमन गर्दै जोमसोम फर्केको थियो । यस विचमा भ्रमण टोलीबाट जोमसोम देखि घाँसा र घाँसा देखि जोमसोम सेरोफेरोमा रहेका विभिन्न उप-आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमनमा उप-आयोजनासंग सम्बन्धित व्यवसाय, समुदाय तथा भ्रमण टोली बिच विभिन्न कुराहरूका बारेमा जानकारी लिने दिने कार्य भएको थियो ।

स्थलगत भ्रमण कार्यक्रमबारे अन्तरक्रिया तथा समिक्षा गोष्ठी जिल्ला पशु सेवा कार्यालय (समन्वयकर्ताको कार्यालय) मुस्ताङको सभा-हलमा हिमाली आयोजना जिल्ला समन्वयकर्ता तथा जिल्ला पशु सेवा कार्यालय प्रमुख डा. नन्दलाल बर्माको अध्यक्षतामा असार १४ गते संचालन भएको थियो । जसमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री गणेश बहादुर अधिकारी प्रमुख अतिथी, स्थानीय विकास अधिकारी हरी प्रसाद बास्तोला विशेष अतिथी तथा अन्य जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुख अतिथीका रूपमा रहनु भएको यस कार्यक्रममा जिल्ला स्थित संचारकर्मी (रेडियो नेपाल, कान्तिपुर दैनिक, हिमालपारीको आवाज साप्ताहिक, मुस्ताङ साप्ताहिक मुस्ताङ एफ.एम रेडियो) लगायत जिल्ला पत्रकार महासंघका प्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि तथा भ्रमण कार्यमा संलग्न सहभागीहरूको प्रत्यक्ष सहभागीता रहेको थियो ।

गोष्ठीमा आयोजनाको तर्फबाट आयोजनाको संक्षिप्त चिनारी र मुस्ताङ जिल्लामा हालसम्म भए गरेका कार्यक्रमहरू (३८ वटा उप-आयोजनाको विस्तृत विवरण) बारे भ्रमण कार्यक्रम संयोजक श्री गणेश बहादुर थापाको प्रस्तुती पश्चात छलफलका लागि सभा हल खुल्ला गरिएको थियो । जसमा प्रमुख अतिथी, विशेष अतिथी, नागरिक समाज, पत्रकार, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, आयोजनासंग सम्बन्धित व्यवसायीबाट मन्तव्यको कार्यक्रम भएको थियो । सो अन्तक्रिया तथा समिक्षा कार्यक्रममा हिमाली आयोजनाका बारेमा सवै पक्षबाट सकारात्मक टिप्पणी रहेको र सवैको एउटै माग आयोजना कम्तिमा पनि अवको ५ वर्ष थप हुनुपर्ने रहेको थियो ।

कृषि उद्यम केन्द्र (AEC)/ACI/हिमालीका गतिविधि

१. पाँचौँ अन्तराष्ट्रिय व्यापार मेला

नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघले आयोजना गरेको पाँचौँ अन्तराष्ट्रिय व्यापार मेलामा (मार्च १७-२२, २०१६, काठमाडौँ, भृकुटीमण्डप) १७ वटा स्टल हिमाली आयोजनाका व्यवसायीहरूको लागि छुट्टयाईएको थियो । संखुवासभा, सोलुखुम्बु, दोलखा, जुम्ला, डोल्पा, मुस्ताङ र मुगुका व्यवसायीहरूले चिज, केशर, अल्लोको कपडा, राडी पाखी, फापरको पिठा, हर्बल चिया, गेडागुडी लगायतका उत्पादनहरूको प्रदर्शन गरी आय-आर्जन समेत गरेका थिए । मेला अवधिभर ति व्यवसायीहरूको व्यवस्थापनमा कृषि उद्यम केन्द्र र हिमाली आयोजनाका कर्मचारीहरूको विशेष भूमिका रहेको थियो ।

२. प्रथम हिमाली कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन मेला - २०७३

मे २०-२२, २०१६ काठमाडौँ, भृकुटीमण्डपमा आयोजित "प्रथम हिमाली कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन मेला" मा पनि सह आयोजकको रूपमा कृषि उद्यम केन्द्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको थियो । २०० भन्दा बढी उप-आयोजनाहरूले आम्दानी दिन सुरु गरिसकेको अवस्थामा हिमाली उप-आयोजनाहरूबाट उत्पादित कृषि उपजहरूको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रियस्तरमा बजार प्रवर्द्धन गनुपर्ने आवश्यकतालाई महशुस गरी आयोजित हिमाली आयोजना र कार्यान्वयन साभेदार संस्था कृषि उद्यम केन्द्र संगको सहकार्यमा गरिएको थियो ।

३. जिल्ला स्तरीय कृषि व्यवसाय व्यवस्थापन तालीम

अप्रिल २४ देखि २९, २०१६ मा दोलखा जिल्लामा कृषि उद्यम केन्द्र/हिमाली आयोजना र जिल्ला समन्वयकर्ताको संयुक्त आयोजनामा कृषि व्यवसाय व्यवस्थापन तालीम सम्पन्न भयो अप्रिल २४-२६ पहिलो चरण र अप्रिल २७-२९ दोस्रो चरण गरी २ चरणमा करिब ४० जना हिमाली आयोजनाबाट अनुदान प्राप्त व्यवसायीहरूले भाग लिएका थिए । उक्त तालीममा क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय विज्ञहरू अर्जुन श्रेष्ठ, डा. हेमप्रभा पाण्डे, युरान जोशी र रन्जु शाहले संयुक्त रूपमा संयोजक एवं प्रशिक्षकको भूमिका निभाउनु भएको थियो । त्यसैगरी जिल्ला समन्वयकर्ताको कार्यालय दोलखा र जिल्ला कृषि व्यवसाय विज्ञले सहयोगीको भूमिका निभाएका थिए । संगसंगै अप्रिल २७-२९ मै दोलखाको जिरीमा हाते कागज सम्वन्धि उत्पादन र बजारीकरण सम्वन्धि तालीम पनि सम्पन्न भयो । उक्त प्रशिक्षण तालीम कृषि उद्यम केन्द्र र नेपाल हाते कागज संघको संयुक्त आयोजनामा संचालन भई सम्पन्न भएको थियो । दोलखा, सोलुखुम्बु, संखुवासभा र जुम्लाका गरी हिमाली आयोजनाबाट अनुदान प्राप्त १३ जना हाते कागज सम्वन्धि व्यवसायीहरू सहभागी थिए । क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय विज्ञहरू अर्जुन श्रेष्ठ, युरान जोशी र जिल्ला कृषि व्यवसाय विज्ञको व्यवस्थापनमा विशेष सहयोग रहेको थियो ।

त्यसैगरी ७-१६ अप्रिल, २०१६ मा संखुवासभा जिल्लामा, जुन ८-१३, २०१६ मा मुगु जिल्लामा, १०-१२ जुन, २०१६ मनाङ्ग र जुन १२-१७, २०१६ मा जुम्ला जिल्लामा जिल्ला स्तरीय कृषि व्यवसाय व्यवस्थापन प्रशिक्षण तालीम सम्पन्न भयो । जिल्ला समन्वयकर्ताको कार्यालय र कृषि उद्यम केन्द्र/हिमाली आयोजनाको संयुक्त आयोजनामा संचालित उक्त तालीमहरूमा संखुवासभा र मनाङ्ग जिल्लामा क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय विज्ञ श्री अर्जुन श्रेष्ठ, मुगु जिल्लामा डा. हेमप्रभा पाण्डे, जुम्ला जिल्लामा श्री रन्जु शाहले प्रमुख प्रशिक्षकको भूमिका निभाउनु भएको थियो भने सो जिल्लाहरूको जिल्ला समन्वयकर्ताको कार्यालयहरू र जिल्ला कृषि व्यवसाय विज्ञहरूको विशेष सहयोग रहेको थियो । संखुवासभा जिल्लामा दोस्रो चरणको जिल्ला स्तरीय कृषि व्यवसाय व्यवस्थापन तालीम २०-२२ जुन, २०१६ मा सम्पन्न भएको छ । उक्त तालीम पनि कृषि उद्यम केन्द्र/हिमाली आयोजना र जिल्ला समन्वयकर्ताको कार्यालय संखुवासभाको संयुक्त आयोजना रहेको थियो । उक्त तालीमका प्रमुख प्रशिक्षक क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय विज्ञ श्री युरान जोशी हुनुहुन्थ्यो भने जिल्ला समन्वयकर्ताको कार्यालय संखुवासभा र जिल्ला कृषि व्यवसाय विज्ञको विशेष सहयोग रहेको थियो । जिल्ला भ्रमण कै क्रममा क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय विज्ञहरूले हिमाली आयोजना द्वारा अनुदान प्राप्त गरी संचालनमा रहेका विभिन्न उप-आयोजनाहरूको अनुगमन गरी अहिले सम्मको आर्थिक प्रगति, देखिएका समस्याहरूको जानकारी लिनुका साथै भविष्यमा मूल्य श्रृंखला वृद्धिको माध्यमबाट व्यावसायीकरणमा जोड दिनुपर्ने कुरामा परामर्श गर्नु भएको थियो ।

कृषि व्यवसाय व्यवस्थापन तालीम, दोलखा

पुरस्कार ग्रहण गर्दै गौरीशंकर हिमालयन डेरी फर्म

अनुदान प्राप्त ३ व्यवसायीहरूले उक्त मेलामा भाग लिने अवसर प्राप्त गरेका थिए । सहभागीहरूमा गौरीशंकर हिमालयन डेरी फर्म (०३-०१३), दोलखा, गल्लांग दाल उत्पादन केन्द्र (०४-१०८), रसुवा र हिमालयन फलफूल प्रशोधन उद्योग (०४-०८९), रसुवा रहेका थिए ।

परम्परागत, पोषिला, गुणस्तरीय एवं स्थानीय खाद्य पदार्थको उत्पादन र प्रयोगमा सहयोग पुर्याउने उत्पादन कर्तालाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिएको उक्त मेलामा खाद्य उत्पादन र बजारीकरणको समूहबाट गौरीशंकर हिमालयन डेरी फर्म, दोलखाले दोस्रो पुरस्कार हात पार्न सफल भएको थियो । हिमाली आयोजना, व्यवसायीहरू र सबैको लागि यो गौरवको कुरा हो । उक्त मेलामा पनि व्यवसायीहरूको व्यवस्थापन लगायतका विविध पक्षमा कृषि उद्यम केन्द्र/हिमाली आयोजनाका कर्मचारीहरूको विशेष भूमिका रहेको थियो ।

हिमाली उप-आयोजनाहरूको नियमित अनुगमन र पृष्ठपोषण लगायत क्रियाकलापहरू नियमित रूपमा अगाडी बढ्नेमा कृषि उद्यम केन्द्र सकारात्मक छ र आगामी दिनहरूमा प्रक्षेपित कार्यक्रमहरू प्रभावकारी ढंगबाट कार्यसंचालन गर्न अभै प्रतिवद छ ।

आयोजना कार्यान्वयनमा संलग्न निकायहरू र सम्पर्क

जिल्ला आयोजना समन्वयकर्ता, जिल्ला कृषि उद्यम विज्ञ तथा जिल्ला अनुगमन संयोजकहरू

क्र.स	कार्यालय	फोन/फ्याक्स	ईमेल
सोलुखुम्बु (०३८)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला कृषि विकास कार्यालय)	५२०९०३ (P/F)	dlsosolu@yahoo.com
२	DAES : श्री सजीव महर्जन मार्फत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	९८४३३९२४८०	maharjansanziv@gmail.com
३	DMC : श्री दावा तेन्जी लामा	९८९९९९१७९८	dawalama807@yahoo.com
संखुवासभा (०२९)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला पशु सेवा कार्यालय)	५६०९५९	dlsosankhuwasabha@gmail.com
२	DAES : श्री युवराज गुरुङ्ग मार्फत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	९८४९७४०५९०	yuvrajgrg25@gmail.com
३	DMC : श्री कमान सिंह राई	९७४२०९०५०२	k_singh6@yahoo.com
दोलखा (०४९)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला पशु सेवा कार्यालय)	४२९९९५	dlsodolakha@yahoo.com
२	DAES : श्री रामचन्द्र अधिकारी मार्फत : जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	९८४९८७४६९९	rc_adhikari2008@hotmail.com
३	DMC : श्री लिला बहादुर भुजेल	९८४३३५९८६४	bhujel.lb5@gmail.com
रसुवा (०९०)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला पशु सेवा कार्यालय)	५४०९२९	dsedai@yahoo.com
२	DAES : श्री बीरद लाल सिखु श्रेष्ठ	९८४९३६३८०८	biradsiku@gmail.com
३	DAM : श्री गंगा अधिकारी	९८४३०४८६५	ganga.adhikari@live.com
मनाङ्ग (०६६)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला कृषि विकास कार्यालय)	४४०२९३	dadomanang1@gmail.com
२	DAES : चेत बहादुर थापा	९८४६०५९२५९ ९८९५९४९७५९	chet.himaliaec@gmail.com
३	DMC : श्री सुनिता देवी श्रेष्ठ	९८४६९०७७९३	sunita.shrestha95@yahoo.com

क्र.स	कार्यालय	फोन/फ्याक्स	ईमेल
मुस्ताङ (०६९)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला पशु सेवा कार्यालय)	४४०९२९	dlsojomsom@yahoo.com
२	DAES : श्री तीर्थराज ढकाल मार्फत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	४४००५७/ ९८५९०९७४४९	tr_dhakai@yahoo.com
३	DMC : श्री गोकर्ण देवकोटा	९८४९९६९५७०	gokarnadevkota@hotmail.com
जुम्ला (०८७)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला पशु सेवा कार्यालय)	५२००२८ (P/F)	jumlavet@yahoo.com
२	DAES : श्री श्रीकृष्ण गौतम मार्फत : जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	९८४९०४४४९९	gtm.sk@gmail.com
३	DMC : श्री राजेन्द्र प्रसाद गिरी	९७४९३२९६२६	raj27.bjh@gmail.com
मुगु (०८७)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला कृषि विकास कार्यालय)	४६००८६	dadomugu.govnp@gmail.com
२	DAES : श्री जगत बहादुर भाम मार्फत : जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ	९८४८३०८५९५	bhamjagat@gmail.com
३	DMC : श्री डम्बर बहादुर रोकाय	९८४८३००६६३	dbrokaya@gmail.com
डोल्पा (०८७)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला कृषि विकास कार्यालय)	५५००९९	dadodolpa55@gmail.com
२	DAES : श्री आङ बहादुर लामा मार्फत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	९८६०४२७५४६/ ९८५९९५७८९७	angblama@gmail.com
३	DMC : श्री हर्ष राज भट्ट	९७४९९४५३४०	bhatt.harsraj@gmail.com
हुम्ला (०८७)			
१	आयोजना समन्वयकर्ताको कार्यालय (जिल्ला कृषि विकास कार्यालय)	६८००९९	dadohumla@gmail.com
२	DAES : श्री बिनोद कुमार शाही	९८४९७७४७९६	binod.shahi@aec-fncci.org
३	DMC : श्री गगन बहादुर शाही	९८४८३३६७८५	rupasinghshahi54@yahoo.com

कृषि उद्यम केन्द्र

क्र.स	नाम, पद र कार्य क्षेत्र	सम्पर्क नम्बर	ईमेल
१	श्री राममणी पौडेल, टोली नेता AEC/हिमाली	९८४८०२७२३९	ramani.paudyal@aec-fncci.org
२	क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय योजना विज्ञ (पूर्वाञ्चल)		
३	डा हेमप्रभा पाण्डे, क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय योजना विज्ञ (मध्यमाञ्चल)	९८४९९५९८५५	pranamu4@gmail.com

क्र.स	नाम, पद र कार्य क्षेत्र	सम्पर्क नम्बर	ईमेल
४	श्री युरान जोशी क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय योजना विज्ञ	९८९७२४४४६८	uran.joshi@gmail.com
५	श्री रन्जु शाह क्षेत्रीय कृषि व्यवसाय योजना विज्ञ	९८६००३३३४०	apranju5@gmail.com

प्रापक

श्री _____

प्रेषक

नेपाल सरकार

पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

उच्च पहाड कृषि व्यवसाय तथा जीविकोपार्जन सुधार (हिमाली) आयोजना

हरिहरभवन, ललितपुर

फोन नं. ०९५५२५८३९, फ्याक्स : ०९५५२८६७०, टोल फ्री नं. ९६६-०९-९५५००, ईमेल : info@himali.gov.np, वेबसाईट : www.himali.gov.np

